

Autorski scenariusz działań w oparciu o książkę

MIĘDZY ZIEMIĄ A NIEBEM

(tekst: Katarzyna Jackowska-Enemu; ilustracje: Nika Jaworowska-Duchlińska;
Wydawnictwo Albus, 2022)

W przypadku tej książki (podobnie jak w przypadku "Między Światem a Zaświatem") można by stworzyć osobny scenariusz zajęć do każdej z opowieści i do każdego z elementów pojawiających się w książce. Nie mamy jednak takiej możliwości. Dlatego przedstawiamy scenariusz, który łączy w sobie elementy wiedzy o kulturze i naturze oraz zabawy z wyobraźnią, lecz ma także za zadanie wspieranie i budowanie w uczestnikach (szczególnie dzieciach) wrażliwości na otaczający nas świat, więzi z elementami natury i przyrody oraz postawy opartej na szacunku. A przy okazji wzmacnia samych uczestników, dając im zupełnie nieoczywiste narzędzia do radzenia sobie ze swoimi codziennymi wyzwaniami, rozwija wyobraźnię, zasób słów i umiejętność wypowiedzi.

Przestrzeń do pracy i materiały:

- ekran i rzutnik, albo kilka egzemplarzy książki, żeby uczestnicy mogli się inspirować ilustracjami.
- duże płachty papieru i markery
- wygodne siedzenia - pufy, kubiki, lub coś innego, żeby móc siedzieć w kręgu.
- żywioły/elementy natury (ziemia, woda, ogień, powietrze/wiatr, chmury, księżyc, słońce) i ich symbole zapisane na niewielkich karteczkach, w pudełku, koszyku, lub kapeluszu.
- jakiś rodzaj podarunku dla uczestników na koniec: to mogą być książki. Ale mogą być też zakładki (wydawnictwo Albus ma wspaniałe zakładki do "Między Ziemią a Niebem") i/lub coś pysznego.

1. WPROWADZENIE

Prowadząca/y opowiada o żywiołach/elementach, o tym, jak je postrzegano w kulturze tradycyjnej i w różnych kulturach (tu można skorzystać z rozdziałów "dla dociekliwych" i fragmentów opowieści oraz piosenek). Celowo używam sformułowania "elementy", ponieważ żywioły zazwyczaj mamy cztery: wodę, ogień, ziemię i powietrze. Zaś w kulturze wiatr, gwiazdy, komety, słońce, księżyc i chmury były podobnie postrzegane, i wszystkie je nazywano elementami właśnie. Elementami świata czy też kosmosu.

2. SKOJARZENIA

Uczestnicy siedzą w kręgu.

- z kapelusza losujemy karteczki z żywiołem/elementem
- każdy z uczestników mówi, z czym mu się ten żywioł kojarzy. To mogą być wrażenia zmysłowe (ciepło, zimno, chłód, wilgoć, miękkość, twardość, dźwięki różne), ale też rodzaj mocy, lub cechy, którą dany element "posiada" (cierpliwość, nieustępliwość, prędkość, jasność, siła etc.). Każdy element ma swoje cechy czy moce pozytywne, ale też każdy może wpaść we wściekłość - i to jest zupełnie w porządku, gniew to też jest moc.

Dla każdego z elementów przygotowujemy osobną płachtę papieru i te skojarzenia zapisujemy.

3. DARY ŻYWIOŁÓW - zabawa/opowieść

W tej zabawie dzielimy uczestników na siedem małych grup. Każda z grup losuje sobie żywioł, który będzie reprezentowała. Wszystkie grupy siedzą razem, w kręgu.

- prowadząca/y opowiada króciutką opowieść: w pięknym pałacu wielkiego władcy rodzi się dziecko (nie ma znaczenia, czy chłopiec, czy dziewczynka). W całym kraju panuje wielka radość, ze wszystkich stron świata przyjeżdżają postąńcy z darami, wiozą przepiękne tkaniny, drogocenne kamienie, misternie skonstruowane zabawki, przepyszne słodycze... Królowa

zaś prosi świat o to, by się dzieckiem opiekował - bo same te kosztowności nie wystarczą. Prosi słońce i księżyc, wodę i ogień, ziemię, powietrze i chmury... Tu na chwilę zawieszamy opowieść.

- każda z grup ma za zadanie wymyślić w jaki sposób królowa powinna poprosić ich żywioł/element o wsparcie. Wymyślają rodzaj zaklęcia. To może być rymowanka. Mogą być jakieś trzy słowa, na przykład: chmury, chmury, usłyszcie mnie! Proszę was o to i to. To może być też działanie - na przykład, że trzeba klasnąć w dłonie, tupnąć, albo podskoczyć, a potem coś powiedzieć.
- każda z grup mówi swoje zaklęcie - a reszta je powtarza.
- prowadząca/y kontynuuje opowieść: i kiedy królowa poprosiła, do komnaty, w której stała kołyska przybyły wszystkie elementy... (to, jak barwnie opiszemy tę sytuację zależy wyłącznie od czasu, chęci i wyobraźni osoby prowadzącej). I każdy z nich ofiarował dziecku swój dar.
- teraz zadaniem każdej z grup jest wymyślenie, jaki dar, może ofiarować nowonarodzonemu dziecku królewskiej pary. To może być jakaś moc, albo działanie. Czyli na przykład woda może dać mu nieustępliwość. Ogień obiecać, że jeśli kiedyś będzie w zupełnych ciemnościach, to wystarczy, że szepnie słówko - a rozpali mu światło, które nie gaśnie. Wiatr, że kiedy będzie miało za dużo myśli, to je rozwieje, albo że kiedy będzie strasznie wściekłe, to się pojawi, powieje i je ochłodzi. I tak dalej. Wyobraźnia nie zna granic. Zanim jednak zabierzemy się do wymyślania, przypominamy sobie skojarzenia, które zapisaliśmy wcześniej na płachtach dotyczących poszczególnych żywiołów/elementów.
- każda z grup przedstawia swój dar. Każdy dar warto nagrodzić podziękowaniem, lub brawami - na pewno będą wspaniałe.

4. ZAKOŃCZENIE

- prowadząca/y kończy opowieść jakąś zwięzłą formułą, mówiącą o tym, że wszystkie te dary dziecko zachowało na zawsze i pomagały mu przez całe życie.
- przypomina uczestnikom, że wiedzą, jak prosić o pomoc każdy z elementów
- zdradza im **Wielki Sekret**: tym królewskim dzieckiem jest każde z nich. Każde z nich takie wspaniałe dary od elementów dostało. Jak to? A tak to! Tak po prostu jest i już. I mogą o nich pamiętać, i z nich korzystać.
- ponieważ dary żywiołów/elementów są nieszczególnie materialne, na zakończenie wszyscy uczestnicy dziękują sobie i otrzymują podarunek.

Mam nadzieję, że powyższy scenariusz przyda się w Państwu w pracy. Ja sama w oparciu o tę książkę prowadzę swój warsztat - nieco podobny, ale jednak inny, wykorzystujący zarówno narzędzia związane ze sztuką opowiadania, jak i żywą muzykę. Gdyby byli Państwo zainteresowani, albo mieli jakiegokolwiek pytania, proszę o kontakt:

Katarzyna Jackowska-Enumuo

tel. 513524139

mail: katarzyna.enumuo@gmail.com